

POSLOVNO-KOMERCIALNA ŠOLA CELJE
Poklicna in strokovna šola

USTVARJALNOST MED MLADIMI

Avtorice:

Katja BEVC, 2. h

Saša OPRČKAL, 2. h

Tamara ŠTIMULAK, 2. h

MENTORICA:

mag. Metka Bombek, univ. dipl. ekon.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2007

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo mentorici mag. Metki Bombek za pomoč, trud ter odlične predloge in nasvete pri izdelavi naše raziskovalne naloge. Zahvaljujemo se tudi vsem ostalim, ki so nam na tak ali drugačen način pomagali pri vsebinski in tehnični ureditvi raziskovalne naloge.

KAZALO

KAZALO	3
POVZETEK	4
1 UVOD	5
1. 1 KRATKA OPREDELITEV PROBLEMA IN RAZISKAV	5
1. 2 RAZISKOVALNI CILJI IN NAMEN NALOGE	6
1. 2 RAZISKOVALNI CILJI IN NAMEN NALOGE	6
1. 2. 1. Cilji naše raziskave:	6
1. 2. 2. Namen raziskovalne naloge	6
1. 3. HIPOTEZE	7
1.4 RAZISKOVALNE METODE	8
2. TEORETIČNI DEL	9
2.1. ŠOLA, AVTORITETA IN USTVARJALNOST	9
2. 2. SELEKCIJIRANJE (ZAPOSLOVANJE)	12
2. 3. SEDEM DA VINCIJEVIH NAČEL	16
3. EMPIRIČNI DEL	19
3. 1. ANKETA	19
4. OVREDNOTENJE HIPOTEZ	36
5. SKLEPNE MISLI	37
6. LITERATURA	38
7. PRILOGE	39
7.1 ANKETNI VPRAŠALNIK	39

POVZETEK

DESKRIPTORJI: Ustvarjalnost, ustvarjalno delo, ustvarjalne metode poučevanja.

Danes, v času velike konkurence in prenasičenosti vseh tržišč, si podjetja želijo ustvarjalne zaposlene na vseh delovnih mestih, kajti le-taki zaposleni bodo s svojim delom doprinesli povečanju uspešnosti podjetja. Tudi državniki na vseh shodih opozarjajo, da se podjetja in zaposleni morajo obnašati ustvarjalno, da bodo z novim načinom dela in tehnologijo ter postopkom rešili naš planet pred najrazličnejšimi vrstami onesnaženja, še posebno pred toplogrednimi onesnaževalci. Tako vidimo, da je ustvarjalno delo pomembno tudi za gospodarstvo, kajti v preteklosti so »ustvarjali« predvsem umetniki.

Seveda pa bodo zaposleni ustvarjalni, če se bodo že v šolah izobraževali za ustvarjalno delo.

V raziskovalni nalogi smo raziskale, ali se šole s svojim načinom poučevanja in izobraževanja že prilagajajo svetovnim razmeram na področju gospodarstva. V nalogi smo ugotovile, da šole še vedno izobražujejo dijake za pridne izvajalce, ne pa za ustvarjalne delavce.

1 UVOD

V današnjem izredno dinamičnem gospodarskem poslovnem okolju, v katerem delujejo tako naša kot svetovna podjetja, je čigava uspešnost pomembna za blaginjo državljanov. Da bodo domača podjetja uspešna, se morajo zelo hitro prilagajati spremembam na domačih in tujih trgih. Spremembe na trgih diktirajo kupci, ki so vedno bolj zahtevni in kar naprej zahtevajo nove izdelke in storitve, tako po obliki kot vsebini. Takšen način kupcev zahteva ustvarjalnega zaposlenega, ne samo izvrševalca delovnih nalog. Da bi se zaposleni naučili nove poslovne miselnosti, torej ne samo biti priden in ubogljiv delavec, ampak imeti vsak dan novo idejo za povečanje uspešnosti podjetja, se morajo takega delovanja in razmišljanja naučiti že v šoli. Zato nas je zanimalo, ali se v šolah že poučuje tako, da bi dijaki razvijali novo ustvarjalno miselnost, ali je še vedno bolj faktografsko podajanje snovi.

1. 1 KRATKA OPREDELITEV PROBLEMA IN RAZISKAV

Zelo pogosto slišimo, da so mladi ljudje zelo pasivni, da jih je potrebno v delo dolgo uvajati, da se ne znajo izražati itd. Delodajalci se večkrat pritožujejo, da zaposleni niso ustvarjalni. Današnja podjetja pričakujejo od zaposlenih kreativnost in ustvarjalnost. Včasih je bilo ustvarjalno delo potrebno samo za umetniške poklice, sedaj v težkem boju za kupca pa mora biti vsak zaposleni kreativen oziroma ustvarjalen. Seveda bi se morale tudi šole spremeniti, da bi izšolali kreativne strokovnjake. Kaj je ustvarjalnost in kako se danes v šolah pripravljajo učenci na ustvarjalno delo v podjetjih smo želele raziskati v tej nalogi.

1. 2 RAZISKOVALNI CILJI IN NAMEN NALOGE

V raziskovalni nalogi smo uporabile primarne in sekundarne metode raziskovanja. Za primarno metodo raziskovanja smo uporabile ankete v obliki vprašalnika. Anketo smo izpeljale v mesecu januarju 2007. Anketirale smo 65 dijakov različnih starosti in programov. Pri sekundarnih metodi raziskovanja smo poiskale različno literaturo na temo raziskovalne naloge, ki je navedena v virih.

1. 2. 1. Cilji naše raziskave:

Z našo raziskovalno nalogo želimo raziskati naslednje:

- ❖ Kaj je ustvarjalno delo
- ❖ Pomen ustvarjalnega dela in mišljenja za podjetje
- ❖ Ali v šoli razvijamo ustvarjalnost dijakov
- ❖ Ali v šoli poučujejo na ustvarjalni način
- ❖ Ali se dijaki ukvarjajo z ustvarjalno dejavnostjo izven šole

1. 2. 2. Namen raziskovalne naloge

Namen naše raziskovalne naloge je prikazati, kaj je ustvarjalno delo, ali mladi razvijajo ustvarjalni način dela in mišljenja ter zakaj je ustvarjalno delo in mišljenje pomembno.

1.3. HIPOTEZE

H-1: Večina anketirancev ne pozna definicije za ustvarjalno delo.

H-2: Večina anketirancev ne ve, ali v šoli delajo na ustvarjalen način.

H-3: Večina anketirancev ne ve, pri katerem predmetu v šoli uporabljajo ustvarjalne načine dela.

H-4: Večina anketirancev ne ve, katera vrsta dela je v poslovnem svetu najpomembnejša.

H-5: Večina anketirancev ne ve, kateri poklic je najmanj ustvarjalen.

H-6: Večina anketirancev meni, da je šport najbolj ustvarjalna dejavnost.

1.4 RAZISKOVALNE METODE

Za izvedbo naše raziskovalne naloge smo uporabili podatke iz naše literature. Po jasni opredelitvi raziskovalnega problema smo naredili načrt raziskovanja.

Za definicijo potrebnih hipotez in vzorčnih povezav smo takoj na začetku dobili veliko podatkov in informacij iz razpoložljivih sekundarnih virov, ki so ovrgli ali potrdili naše hipoteze.

Anketo smo izvedli med 80 rednimi dijaki Poslovno-komercialne šole Celje, Višje strokovne šole. Anketiranje je potekalo v mesecu februarju 2007.

2. TEORETIČNI DEL

2.1. ŠOLA, AVTORITETA IN USTVARJALNOST

Ni bistvo šole v šolanju, ni bistvo avtoritete v avtoritarnosti ter ni bistvo ustvarjalnosti v ustvarjanju.

USTVARJALNOST

Ustvarjalnost je naravna človekova lastnost, človek pa je homo ludens, bitje, ki se igra. V tej luči je igra sproščenost, neobremenjenost, neke vrste neintencionalnost, odsotnost katerega koli namena, razen enega samega. Ta interes je v resnici posredovanje. Posredi je namreč tisto, kar je človeku kot bitju najbolj lastno. Namreč on sam. Ustvarjalnost kot igra ali kot ustvarjalno delo je posredovanje samega sebe samemu sebi, je proces, v katerem se manifestira človekova individualnost v svoji po genetiki in okolju določeni enkratnosti. Nihče, ki v svojem delu ne uživa, ki svojega dela nima za igro, ne more biti ustvarjalen.

Kakor je družina izraz globalne družbe in njene atmosfere, tako je tudi šola natančno taka, kakršno si družba zasluži. Otrok pride v šolo v fazi razvoja, ki jo Erikson opisuje kot polarnost med pridnostjo in manjvrednostjo. Ta faza, označujeta jo učljivost in vodljivost, je nasledek treh povprejšnjih faz razvoja, prve, postnatalne, ki jo označuje dilema »zaupanje – nezaupanje«, druge, ki jo označuje dilema »avtonomnost – sram in dvom«, ter tretje, ki jo označuje dilema »iniciativa – krivda«.

Ko pride otrok v šolo, je torej programiran na določeno predstavo in spominjanja samega sebe. To mu daje kritično odpornost na vplive okolja, ki je v dobi prvega imprinta seveda ni imel. Jezuitsko reklo je bilo, da je treba otroka dobiti pred petim letom. To s šole sicer snema del odgovornosti za tisto, kar otroku stori – ne pa tudi za tisoč stvari, ki jih otroku ne stori, kar šola opusti.

Ustvarjalnega otroka lahko prepozna ali aktivno pripozna samo ustvarjalen učitelj po načelu: treba je biti podoben, da lahko prepoznaš podobnega. Težave ustvarjalnega učitelja pa niso z otrokom, ampak z avtoritarnim sistemom. Torej je ustvarjalen učitelj vreden svoje teže v zlatu in najmanj, kar mu lahko poklonimo, je to, da ga tisti, ki sami niso ustvarjalni, pustijo delati.

Ustvarjalen učitelj je edini, ki ima sposobnost inducirati svojo notranjo svobodo otroku ali študentu med drugim tudi zato, ker lahko samo navdušeni druge navdušuje. Bistvo učitelja na katerikoli ravni je, da je bolj radoveden od učencev. S svojo radovednostjo jih nekako okuži.

Nasprotje takega učitelja je tisti, ki otroka zgolj trpa z memoriranjem snovi, kar seveda lahko počne samo na nemotiviran način z nemotiviranim otrokom. Funkcija ustvarjalnega učitelja je torej, da v množici sicer preveč zavrtih otrok, s katerimi ne more veliko storiti, prepozna tistega, ki ima nekaj v sebi ter da poskuša ta »nekaj« katalizirati in artikulirati. Tak proces celo na univerzi koristi drugim, sicer ne tako ustvarjalnim, ki jim je potem ustvarjalen študent s svojim živahnim navdušenjem dokaz in zgled za to, da je ob delu, študiju in raziskovanju mogoče uživati. Ker zgledi vlečejo, se ta »skušnjava« prenese tudi na druge.

Ustvarjalnost prepoznamo podobno kot pornografijo, kadar jo vidimo. Poseben problem pri predikciji ustvarjalnosti je seveda, da dejstvo, da je nekdo ustvarjalen pri štiriindvajsetih, še ne pomeni, da bo ustvarjalen tudi po štiridesetem letu, ko bi pravzaprav šele moral pričeti dajati od sebe zares kvalitetna dela.

Čeprav izhajamo iz predpostavke, da je človek po svoji naravi ustvarjalen in da je čudno pravzaprav to, da ni več izrazito ustvarjalnih ljudi, in čeprav je res, da, pragmatično gledano,

ustvarjalnega posameznika označujeta velika samozavest, celo arogantnost v kombinaciji z nekonformnostjo, je ustvarjalnost kot lastnost tako blizu ontogenetičnemu bistvu človeka kot človeka, da se ji je nemogoče približati kot nečemu, kot to sedaj počno na zahodu, kar bi bilo instrumentalno, kar bi služilo ekonomskemu napredku.

Ustvarjalna bo tista družba, ki bo vzpostavila višjo stopnjo svobode. Za sužnja na galeji zadošča svoboda preživetja, za kolona in tlačana svoboda zakupniške iniciative, za meznega delavca zadošča formalna politična svoboda.

Človekove pravice predstavljajo varstvo človeka pred nasiljem in samovoljo državne avtoritete. Osvobajanje na tej ravni pa se vendar prenaša na druge, psihološko bolj odločilne ravni: v družino in v šolo.

Ustvarjalci so ljudje, ki znajo postavljati in razreševati probleme. Nova ideja je kombinacija starih elementov.

»Sposobnost novih dognanj« je v neposredni korelaciji s sposobnostjo zaznati/razlikovati razmerja med različnimi relacijami (npr. interdisciplinarnost, medsektorska razmerja...). Ustvarjalnost ne pomeni ("le") izumljanja nečesa popolnoma novega. Je bolj povezovanje. In odkrivanje. Tok in mi.

AVTORITETA

Avtoriteta v tistem pomenu besede, ki ga imamo v mislih, pomeni nadrejanje tuje volje naši volji, na drugi strani avtoriteta predpostavlja podrejanje. Najsi ti dve besedi še tako slabo zvenita in najsi je podrejeni strani še tako neugoden odnos, ki ga izražata, pogledjmo, ali lahko na kak način opravimo brez njiju, ali lahko - v sedanjih družbenih razmerah - ustvarimo drugačne družbene odnose, v katerih ta avtoriteta ne bo več potrebna in bo zato morala izginiti. Če pogledamo industrijske in kmetijske ekonomske razmere, ki so temelj današnje buržoazne družbe, vidimo prizadevanje, da bi delo posameznika nadomestilo skupno delo. Sodobna industrija je zamenjala majhne delavnice posameznih producentov z velikimi tovarnami in delavnicami, kjer sto in sto delavcev streže kompliciranim strojem, ki jih žene para, vozove in parizarje velikih cest so nadomestili vlaki na železnicah, ladjice in jadrnice pa so zamenjali parniki. Tudi kmetijstvo prehaja čedalje bolj pod oblast stroja in pare, ki počasi, toda neizprosno nadomeščata male posestnike z velikimi kapitalisti, ki z meznimi delavci obdelujejo velike površine zemlje. Prav povsod nadomeščata neodvisno delo posameznika kombinirana dejavnost, prepletenost med seboj odvisnih procesov. Kdor pa pravi kombinirana dejavnost, pravi organizacija. Ali je organizacija mogoča brez avtoritete?

Potrebe po avtoriteti, ukazujoči avtoriteti, ne najdete nikjer bolj izrazito kakor na ladji sredi morja. V trenutku nevarnosti je na ladji življenje vseh odvisno od takojšnje in brezpogojne pokorščine vseh volji enega samega.

Videli smo torej: na eni strani neka avtoriteta, in na drugi neka podrejenost, to sta stvari, ki nam ju ne glede na družbeno organizacijo nalagajo materialne okoliščine, v katerih proizvajamo in dajemo proizvode v obtok.

ZNANJE KOT VREDNOTA

Znanje je skupek urejenih informacij, ki privedejo do razumevanja. O odkritju (spoznanju) govorimo, kadar na podlagi znanja ugotovimo, kakšen je vpliv posameznih informacij na rešitev zadanega problema. Znanje se lahko definira tudi kot potencialno uporabna informacija.

Na prvi pogled je jasen pomen besede znanje. V resnici pa je težavno podati splošno veljavno definicijo. Dokaz za to je tudi zgodovina znanosti. Večkrat se je podrla kakšna veja znanosti, ko se je nova hipoteza izkazala bolj prepričljiva od stare. Zato je dvom gonilo znanosti.

Danes smo v situaciji, ko moramo kar se da učinkovito odpravljati svoje komparativne ali primerljive pomanjkljivosti in pospeševati komparativne prednosti. Žal imamo komparativnih prednosti, če se primerjamo z razvitim svetom, v katerega se hočemo vključiti, manj, kot imamo pomanjkljivosti. Pomanjkljivosti se kažejo prav na področjih, od katerih je danes razvoj najbolj odvisen.

Eno izmed takšnih področij je učinkovito izkoriščanje znanja. Že dolgo je znanje gonilna sila razvoja in napredka, že zdavnaj so minili časi, ko je bilo to običajno delo. Danes so tudi že mimo časi, ko je bil to kapital. Znanje je medtem postalo temelj ekonomskega napredka in v prihajajoči informacijsko inovativni epohi bo to še bolj.

Za razvito družbo ni toliko odločilna sama absolutna količina in kvaliteta znanja, ki se proizvaja, npr. na šolah, univerzah, to je v najboljšem primeru samo nujni pogoj. Odločilno je to, kar lahko imenujemo efektivno znanje, torej znanje, ki je neposredno ali posredno uporabljeno in izkoriščeno pri dvigu proizvodnje, konkurenčnem plasiranju proizvodov in drugih pogojih standarda. Gre za znanje, vloženo v družbeni proizvod in v standard.

Šolski sistem in šolska doktrina sta seveda nujno tudi del in odraz širšega družbenega sistema. Vendar je položaj šolskega sistema poseben v tem smislu, da ima tudi sam povratni učinek na celotno družbo.

Spremembe v njem lahko široko in dolgoročno vplivajo na celotno družbo, kajti ta sistem zajema nove generacije in kohorte, ki bodo nosilke celotnega družbenega dogajanja.

Seveda danes ne gre za to, da bi morali graditi nov ideološki aparat, ki ga bo sistem vsiljeval generacijam in tako skušal uveljaviti novo mentaliteto bolj primerno moderni informacijsko inovativni družbi. Preteklost je pokazala, da je učinek vseh takšnih poskusov razmeroma majhen, učinkoviti so morda bolj v tem, da nekaj porušijo, kot pa da nekaj dosežejo in ustvarijo.

Težnje po znanju, po ustvarjalnosti, po uveljavljanju lastnih sposobnosti in talentov so naravne in pristne človekove težnje, boljše kot doktrinarno spodbujanje teh teženj (ki se lahko spremeni v svoje nasprotje) je spodbujanje svobode, ustvarjalnosti in iniciative, tako individualne kot skupinske, ob čemer bodo te težnje po naravi in logiki stvari same celo bolj uresničene in zadovoljene. V šolski sistem bi seveda morali vgraditi druge, nedoktrinarne mehanizme, ki bodo tak razvoj dopuščali in eventuelno spodbujali. Šola naj končno postane to, kar je njeno temeljno poslanstvo – ustanova znanja in izobrazbe. To poslanstvo pa more izpolnjevati le z odprtostjo in svobodnostjo, samo tako bo enoumje preseženo z ustvarjalno različnostjo, debato in idejnim pluralizmom, konformizem in discipliniranost s kritičnostjo in odgovornostjo, čredni kolektivizem z individualno in skupinsko tekmovalnostjo. In kar je morda navsezadnje še posebno važno: dokončno moramo opustiti vizijo »šole, ki nas bo izšolala« kaj takega ob obstoječi dinamični produkciji znanja in ob pričakovani poklicni fleksibilnosti in prehodnosti sploh ne pride več v poštev. Šola naj predvsem omogoči posamezniku, da spozna, kaj lahko stori in doseže s svojimi sposobnostmi, ko se bo v življenju soočal z zahtevami po novem znanju. Taka šola nas lahko opremi z znanjem, ki ustreza našim sposobnostim in nas naredi kompetentne za poklic in naloge, ki nas čakajo v življenju. Mislim, da je to vse, kar lahko od šole pričakujemo, hkrati pa naj bo to tudi tisto, kar bomo od nje zahtevali.

2. 2. SELEKCIONIRANJE (ZAPOSLOVANJE)

SELEKCIONIRANJE LJUDI KOT VIROV

Selekcijski postopek začenjamo tako, da razvrstimo vse prijavljene kandidate v nekaj skupin, na primer: dobri, mejni, neuporabni.

Kategorijo neuporabni bi lahko definirali kot kategorijo, v katero bi uvrstili kandidate, ki ne izpolnjujejo pogojev. Kategorijo mejni lahko definiramo kot kategorijo kandidatov, ki sicer izpolnjujejo objavljene pogoje, vendar imajo lastnosti, za katere nismo prepričani, da jih bodo lahko uspešno izkoristili. Kategorija dobri pa naj zajema vse, ki se odlikujejo po izpolnjevanju formalnih pogojev in tudi po lastnostih, po katerih je mogoče napovedati uspešno delo.

ODLOČANJE O PREIZKUŠNJI

Uporaba nadaljnjih preizkušenj je odvisna od števila kandidatov, ki smo jih po prvi selekciji še obdržali, in števila kandidatov, ki jih želimo sprejeti. Če nam je ostal en kandidat in nameravamo sprejeti enega, ne bomo uporabljali nadaljnjih selekcijskih preizkušenj.

Lahko pa uporabimo preizkušnje, s katerimi se bomo dodatno prepričali, da bi izbrali pravilno, če bi izbrali edinega kandidata. Tudi če moramo med dvestotimi ustreznimi kandidati izbrati enega, nas nadaljnje preizkušnje zaradi majhne veljavnosti tovrstnih preizkusov, ne bodo rešile ugibanja, ali je kandidat pravi.

SELEKCIJSKI PREIZKUSI

Če hočemo opraviti postopek ali selekcijo, moramo imeti ustrezne podatke o kandidatu. S kandidatom se prvič srečamo takrat, ko prejmemo njegovo prijavo na naš oglas.

PRIJAVA NA DELO

Spontane prijave kandidatov, ki se priglašajo na naše objave prostih delovnih mest so, običajno skromne in vsebujejo le toliko podatkov, kot smo jih v objavi zahtevali. Iz njih ponavadi komaj razberemo, kdo želi zaposlitev. Zato kandidate povabimo, naj dajo kaj več podatkov.

Prvi del vključuje podatke, s katerimi se oseba formalno predstavi in na podlagi katerih je mogoče opraviti vrsto formalnosti pri zaposlovanju. Ti podatki so:

- ❖ ime in priimek
- ❖ ime očeta, matere
- ❖ datum in mesto rojstva
- ❖ stanovanje (naslov)
- ❖ zakonski stan
- ❖ število otrok
- ❖ končana šola itd.

Drugi del prijave pa je za različna dela lahko različen. Vključuje tudi podatke strokovne narave, kot so:

- ❖ pridobivanje izkušenj
- ❖ strokovna izobrazba: kje, kdaj, pri kom
- ❖ koliko zaposlitev je kandidat že zamenjal
- ❖ razlog zapuščanja prejšnje organizacije
- ❖ koliko časa že dela v stroki
- ❖ s kakšnimi težavami se je že srečal
- ❖ ali bi znal rešiti določen problem
- ❖ kako bi rešil določen problem

Ker se kandidati nekaterih podatkov, ki jih zahtevamo, ne spomnijo natančno ali niso razumeli vprašanja ali pa namerno dajejo napačne podatke, se moramo pripraviti tudi na preverjanje podatkov ali večje tveganje pri izbiri kandidatov.

ŽIVLJENJEPISI

Življenjepisi, ki so dobro napisani, verodostojno odsevajo človekovo preteklo življenje, so razmeroma preprosti in jih ni težko razumeti. Takšni življenjepisi naj bi vsebovali šest vrst podatkov:

- ❖ osebne podatke (ime, priimek, naslov, telefonsko številko itd.)
- ❖ dosedanje delovno kariero
- ❖ izobrazbeno pot
- ❖ delovanje izkušenj z navedbo posebnih spretnosti in dosedanjih odgovornosti
- ❖ priznanja in nagrade
- ❖ priporočila z naslovi in telefonskimi številkami tistih, ki so jih izdali

Na podlagi načina življenja v preteklosti in zaslug kandidata ter njegovih spodrsrljajev skušajo v organizaciji sklepati o njegovem prihodnjem vedenju. Ker posamezniki ponarejajo življenjepise, nekatere organizacije zahtevajo dokazilo o kandidatovem dosedanjem delu in uspehih, ki jih potem sistematično preverijo.

INTERVJU

Med vsemi preizkušnjami se najpogosteje uporablja pogovor ali intervju. Z njim lahko pridemo da mnogih, a ne vseh, podatkov, ki nam pomagajo pri odločitvi sprejeti ali ne.

Vrste pogovorov:

Direktni intervju: Z njim lahko direktno povprašamo po vseh formalnih podatkih, ki jih nismo dobili na podlagi kandidatove prijave. Zelo primerno je, da imamo za ta del pripravljena zmeraj enaka vprašanja.

Podrobni intervju: Gre za intervju, ki ga sestavljajo zelo podobna vprašanja o pojavih, ki nas zanimajo. Intervjuvanca silijo, da določene pojave komentira, kot na primer: Kakšna je narava dosedanjega leta?

Panelni intervju:

Pri tem pogovoru gre za to, da kandidata povabimo med druge sodelavce (3-5) ki imajo možnost, da kandidata sprašujejo, kar jih zanima, sami pa skrbno zapisujemo vprašanja in odgovore.

Nestrukturirani intervju:

To je intervju, pri katerem kandidatu ne postavljamo klasičnih vprašanj, temveč mu sugeriramo določene vsebine, ki jih mora komentirati. Ta vrsta intervjuja je primerna za izbiro potencialnih vodij.

Globinski intervju:

Ta intervju se uporablja za ugotavljanje kandidatovih mnenj, nagnjenj in namer. Lahko ga vprašamo na primer, kaj misli, zakaj ga vse to sprašujemo, kako si zamišlja svojo prihodnost in prihodnost podjetja, če bo sprejet itd. Ta intervju je uporaben predvsem pri izbiri strokovnih in vodilnih delavcev.

Stresni intervju:

Uporabljamo ga, če želimo ugotoviti, kako se kandidat znajde v neprijetnih položajih. Ponudimo mu cigareto, nikjer v bližini pa ni pepelnika. Nekateri bodo za pepelnik prosili, drugi pa bodo pepel stresali v roko. Tovrstni intervju je uporaben, če je za kandidatovo delo potrebna iznajdljivost.

TESTI

Testiranje v konkretni situaciji izpeljemo tako, da kandidatu zaupamo konkretno nalogo, ki jo mora opraviti. Naloga naj bo iz okvira nalog, za katere kandidat kandidira. Iz rezultata, ki ga je kandidat dosegel pri konkretnem delu, sklepamo na njegove zmožnosti, ne da bi vedeli, za katere gre. Seveda pa po tem konkretnem poskusu ne moremo sklepati pri katerih delih bi se ta zmožnost še lahko izkazalo.

Testiranje v eksperimentalni situaciji pa poteka tako, da si izmislimo naloge, ki ob teoretičnih predpostavkah zahtevajo enake zmožnosti kot tiste, ki jih kandidat opravlja. Na podlagi reakcij in rešitev lahko sklepamo, ali ima kandidat določene zmožnosti, ki bi jih uporabljali pri konkretnem delu, ali ne. Če ugotovimo, da jih ima, potem upravičeno domnevamo, da jih bo izkoristil tudi pri delu, ki smo mu ga namenili.

OPAZOVALNI CENTRI

Opazovalni centri so posebno selekcijsko orodje, s katerim posnemamo delovne položaje in v njih opazujemo delavčevo uspešnost. Znan takšen položaj je v košu. Kandidat za delo prejme celo vrečo različnih pisem, sporočil, opomnikov, telefonskih sporočil, faksov ...

Opazovalni centri pa niso namenjeni smo opazovanju človekovih zmožnosti, pač pa tudi njihovemu oblikovanju. Velika mednarodna podjetja imajo ponavadi zaposlene posebne trenerje, ki v opazovalnih centrih učijo zaposlene različnih spretnosti.

Ker je oseba v takšnem opazovalnem centru izpostavljena konkretnim delovnim situacijam, so rezultati tega opazovanja lahko veliko bolj veljavni in zanesljivi, kot pa jih dobimo z drugimi selekcijskimi preizkusi.

PRIPOROČILA

V svetu se pogosto, pri nas pa še razmeroma redko, uporabljajo in zahtevajo od kandidatov tudi priporočila. To lahko zahtevamo od oseb, ki kandidata poznajo, ali od organizacije, v kateri je kandidat delal. Priporočilo je pisno ali ustno. Zanesljivost teh podatkov je večja, če osebno poznamo tistega, ki podatke daje.

Zanesljivost podatkov je večja tudi, če tistemu, ki je priporočilo pripravljen dati, pošljemo vprašalnik. S tem usmerjamo njegovo priporočilo na tiste podatke, ki jih potrebujemo, in povečujemo njihovo uporabnost.

ZDRAVSTVENI PREGLED

Ko smo opravili vse potrebne preizkuse in ko že skoraj oblikujemo predlog ali pa se odločamo za kandidata, moramo zahtevati tudi podatke o zdravstvenem stanju. Zato kandidata pošljemo na zdravniški pregled. To storijo nekateri potem, ko so že sklenili pogodbo o zaposlitvi in so vse druge kandidate že odslovili. Če je delavec zdravstveno sposoben, nimajo sitnosti, sicer pa lahko zelo velike.

Najmanjše ljudi:

Pri odločanju, katerega kandidata bomo izbrali, si lahko pomagamo, da vse kandidate razvrstimo v toliko skupin, kolikor smo napravili preizkusov. Kandidat, ki največkrat doseže visoko uvrstitev, ima vsekakor določeno prednost pred tistimi, ki največkrat doseže nižjo uvrstitev. Mnogo boljše bo odločanje, če posamezne preizkuse tudi ponderiramo, to je določimo različno težo pri dokončanem sklepu. Prav tako imajo preizkusi, ki jim bolj zaupamo, pri izračunavanju končnega vrstnega reda večjo težo.

POGODBA O ZAPOSLOTVI

Na podlagi zakona o delovnih razmerjih in kolektivni pogodb ustreznih dejavnosti moramo z delavcem skleniti tudi formalnopravno delovno razmerje. Zato pripravimo ustrezno pogodbo, s katero moramo urediti najmanj tole:

- ❖ sklenitev in trajanje delovnega razmerja
- ❖ delovno mesto, za katerega se sklepa delovno razmerje
- ❖ poskusno delo (če to zahteva)
- ❖ pripravništvo (če se delovno razmerje sklene s pripravnikom)
- ❖ kraj opravljanja dela
- ❖ delovni čas, odmor, počitek in dopust
- ❖ ukrepe za posebno varstvo delavcev
- ❖ izobraževanje
- ❖ plačo in nadomestljivo

- ❖ način spremembe pogodbe
- ❖ druge pravice in obveznosti delodajalca in delojemalca

Pogodba je veljavna, ko jo podpišeta delodajalec in delojemalec in je vse pripravljeno za skupno delo. Vendar s tem ni vse končano, kajti v tem trenutku se začinja nova stran v odnosih in sicer kako obdržati delavca oziroma delodajalca.

2. 3. SEDEM DA VINCIJEVIH NAČEL

Curiosita da Vincijevih načel

Leonardo je bil že kot otrok zelo radoveden. Navduševala ga je narava, kazal je neverjetno nadarjenost za risanje, zelo rad je imel matematiko.

Da Vincija niso nikoli zapustile njegove otroške želje po spraševanju, nenasitna radovednost, širina in globina zanimanja za vse stvari ter pripravljenost dvomiti o splošno priznanih dejstvih: Curiosita je bila življenjsko gonilo... Da Vinci ni bil zadovoljen z enim samim načinom ocenjevanja objektivnosti svojega dela. Zapisal je: »Zelo dobro je tudi vsake toliko časa oditi od delovne mize in se sprostiti. Ko se boste vrnili, bo vaša ocena bolj kritična, saj zaradi neprekinjenega dela izgubite sposobnost za presojo.« Da Vincija je očaralo zlasti letenje - preučeval je atmosfero, veter in še zlasti gibanje ptic. Letenje je prisposoba za njegovo življenje in delo. Leonardo je s sabo vedno nosil beležko in vanjo sproti zapisoval ideje, vtise in opažanja. Zapustil je okrog sedem tisoč strani beležk. V beležki so šale in izmišljene zgodbe, pripombe ter misli učenjakov, ki jih je občudoval, osebna finančna poročila, pisma, razmišljanja o domačih problemih, filozofske meditacije in prerokbe, načrti za izume in razprave o anatomiji, botaniki, geologiji, letenju, vodi ter slikarstvu.

V času, ko je naše življenje polno neprijetnih zvočnih dražljajev, se kontemplacija kot veččina izgublja. Raven pozornosti je vedno manjša, naša duša pa zato vedno bolj trpi. Kontemplacija pomeni contemplari - kar pomeni izbrati tempelj.

Življenje Leonarda da Vincija najbolje ponazarja, kako ustvarjalno reševati probleme.

Najpogostejša vprašanja so: kdaj, kdo, kako, kje, zakaj.

Obseg njegovega zanimanja je bil enak njegovi spontani izvornosti, ki se je odzivala na vse, kar ga je zanimalo.

Dimostrazione - preizkušanje

Spomnite se najboljšega učitelja, kar ste jih kdaj imeli. Kaj je glavna lastnost dobrega učitelja? Bolj kot vse drugo je to njegova sposobnost, da študentu pomaga doumeti, da se uči zase.

Da Vinci je zaradi svojega dela v praksi, pronicljive inteligence, radovednosti in neodvisnega duha dvomil o večini priznanih teorij in dogem tistega časa.

Ko je opravljal geološke raziskave, je Da Vinci prehodil hribovja v Lombardiji in se s svojimi lastnimi rokami dotikal fosilov. Ko se je želel naučiti anatomije, je seciral več kot trideset človeških in nešteto živalskih trupel. Tako kot raziskave o fosilih je bilo tudi njegovo anatomsko delo neposreden izziv tedanjim avtoritetam.

Da Vinci je poveličeval izvornost in neodvisnost misli: Nihče ne bi smel posnemati vedenja drugih, ker bi ga lahko potem imenovali vnuk narave, ne pa sin.

Da Vinci je gotovo veljal za enega najmanj pobožnih in tudi najmanj praznovernih mislecev tistega časa. Tedaj priljubljeno alkimijo in astrologijo je označil za sovražnika izkušnje in neodvisne misli. Zato je želel doživeti dan, ko bodo vsi astrologi kastrirani.

Da Vinci je splošno priznan kot največji genij vseh časov, pa je kljub temu naredil veliko hudih napak in spodrseljajev.

Da Vinci se kljub napakam, polomom in neuspehom nikoli ni prenehal učiti, raziskovati in eksperimentirati. V iskanju resnice je bil izjemno vztrajen.

Bistveni pomen renesanse je v koreniti preobrazbi osnovnih domnev, prepričan in verovanj.

Da Vincijeva pripravljenost, da z upoštevanjem načela dimostrazione izzove prevladujoči svetovni nazor, ga uvršča med znanilce te revolucije.

Da Vinci je pri iskanju resnice in lepote naredil mnogo napak in se srečal z grozovitimi težavami. Tako so ga ne samo po krivem obsodili, napadali, izgnali in objestno uničili izmed njegovih največjih del. Maestrova največja nesreča je bila verjetno njegova popolna osamljenost, ker je bil tako daleč pred svojim časom. Čeprav je maestro dvomil o samem sebi in svojem delu, ni nikoli odnehal.

Sensazione - ostritev čutov

Vid, sluh, tip, okus in voh - če razmišljate kot Da Vinci, se boste strinjali, da so to ključi za odpiranje vrat izkušnjam. Da Vinci je bil prepričan, da so čuti, še zlasti vid, bistvenega pomena za pridobivanje izkušenj.

Otroštvo je preživel v opazovanju in uživanju naravnih lepot.

Da Vinci je bil človek izjemnih sposobnosti. Med drugim je bil tudi izvrsten glasbenik.

Njegovo priljubljenost v domovih pokroviteljev je mogoče deloma pripisati njegovi sposobnosti za igranje na piščal, liro in druge inštrumente.

Čeprav je da Vinci vid in sluh uvrstil na vrh hierarhične lestvice čutov, je enako spoštoval in izrabljajal žlahtnost vseh čutov. Zelo je pazil, da je bil vedno oblečen v najboljše oblačila, kar si jih je lahko privoščil. Užival je v dotiku mehkega žameta in svile.

V svetu prometa, utesnjenosti, prenosnih telefonov, betona, umetne hrane in cestnega hrupa je postalo vse prelahko, kot se je izrazil Da Vinci.

S takšnim pristopom kršimo načela njegovega duha, kajti Da Vinci se je vedno trudil ohranjati svoje čutno zavedanje in bistrost.

Vizualizacija je čudovito sredstvo, s katerim lahko ostrite svoje čute, izboljšate spomin in se pripravite na doseganje zastavljenih ciljev. Bila je pomemben del Da Vincijeve strategije učenja in ustvarjanja.

Za Da Vincija je bilo risanje veliko kot ilustracija, bilo je ključ do razumevanja sveta. Učenje risanja je gotovo najboljši način za spodbujanje davincijevstva.

Dobra glasba je danes najmočnejše orodje, s katerim razvijamo spoštovanje do zvokov in pretanjeno poslušanje. Da Vinci je o glasbeni umetnosti razmišljal kot o oblikovanju nevidnega. Svojo dojemljivost in užitek lahko povečate, če se posvetite tistemu, kar že poznate in v čemer uživete.

Da Vinci in njegovi sodobniki so svet pogosto opazovali kot elemente: zemlja, ogenj, voda in zrak. To je tudi čudovit način razmišljanja o glasbi.

Glasba je izjemni pečat človeške kulture. V njej se zrcalijo razpoznavni znaki tistega zgodovinskega obdobja, v katerem je nastala.

Ustvarjanje kulture, ki podpira ravnovesje in ustvarjalnost na delovnem mestu, je zelo zahtevna naloga. Ustvarjanje različice maestrovega ateljeja pa je preprost in konkreten korak v pravo smer.

Sfumato - nejasnost

Ko prebudite moč svoje radovednosti, raziščete globine izkušenj in izostrite svoje čute, pridete do točke, ko se morate soočiti z neznanim.

Umetnostni kritiki uporabljajo to besedo, kadar opisujejo zamegljeno, skrivnostno tehniko nanašanja barv, ki je bila značilna oblika Da Vincijevega slikanja.

Napetost med nasprotji je običajna tema njegovih del, ki se je z leti Da Vincijevega ustvarjanja stopnjevala.

Da Vinci je iskanje lepote vodilo v raziskovanje vseh vrst grdega. Njegove skice bojev, grozot in poplav se večkrat pojavijo poleg vzvišenih prizorov cvetja in mlade lepote. Če je Da Vinci na ulici opazil osebo z iznakaženim ali smešnim obrazom, jo je včasih po ves dan zasledoval in skiciral njene telesne poteze.

Da Vincijevo razmišljanje o nasprotjih in protislovnostih je imelo več oblik.

Da Vincijeva očaranost nad obliko, ki se nikdar ne konča, mu je pomenila veliko več, kot samo veselje nad besedno igro z njegovim imenom (taki vzorci so se v njegovem času imenovali fantasie de vinci).

Bolj ko je stvari poznal, bolj se je poglobljal v doumnost. Večje ko je bilo njegovo razumevanje skrivnosti in protislovnosti, z večjo globino je prikazoval protislovnost.

Da Vinci je protislovnost izrazil v Mona Lizi. Skozi stoletja so o njenem skrivnostnem nasmehu popisali veliko papirja. Bramly jo imenuje «ženska različica KRISTUSA».

Od vseh skrivnosti, ki obdajajo Mona Lizo, je verjetno še največja skrivnost njena prava identiteta.

Visoko stopnjo strpnosti do neznanega je bilo mogoče v preteklosti najti samo pri velikih genij, kot je Da Vinci. V današnjem svetu hitrih sprememb lahko ugotovimo, da se dvoumnost povečuje in da le s težavo še naprej verjamemo v invizijo varnosti.

Mnogi ljudje enačijo negotovost s tesnobo. Ljudje večino ne vedo, kdaj jim je tesno (razen če obiskujejo dobrega psihoterapevta). Na tesnobo se odzivajo z izogibanjem okoliščinam, na primer tako, da preveč govorijo, si natočijo pijačo, prižgejo cigareto ali postanejo obsedeni s kakšno idejo.

Veliki glasbeniki trdijo, da njihova umetnost živi v prostorih med notami. Mojstri kiparji menijo, da je prostor okrog kipa skrivnost njegove moči. Podobno velja, da so prostori med vašimi zavestnimi prizadevanji ključ do ustvarjalnega življenja in uspešnega reševanja problemov.

Ko je Da Vinci slikal zadnjo večerjo, je na slikarskem odru preživel cele dneve in delal od jutra do večera. Včasih je na kar na lepem prenehal delati in si privoščil dolg odmor.

Da Vinci se nikakor ni podcenjeval, vendar je prenos, zaupanje v svoje sposobnosti in prepričanje v svojo ustvarjalnost združeval s skromnostjo ter očarljivim humorjem.

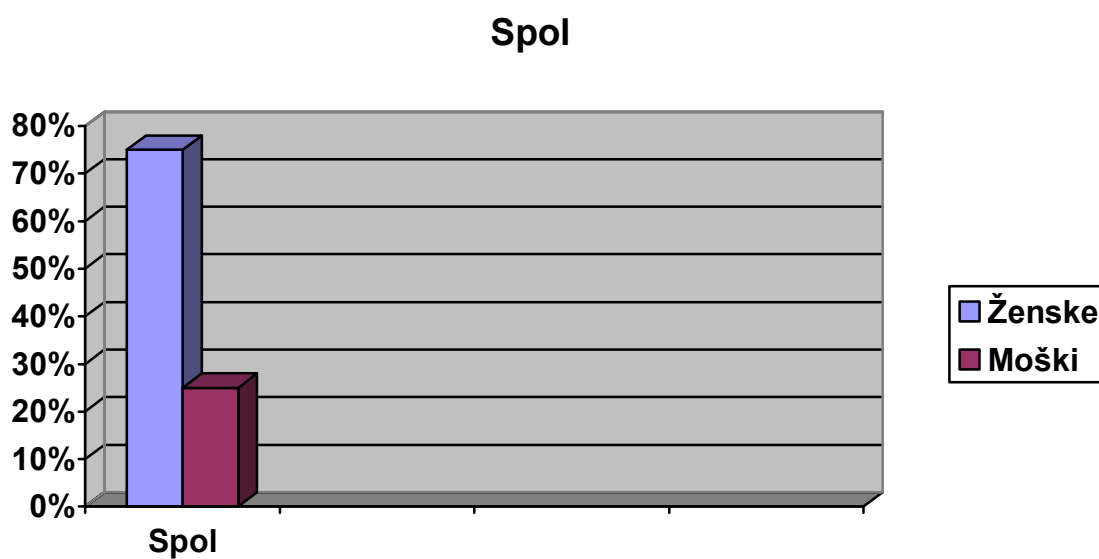
Nevrologi menijo, da je podzavestna baza podatkov desetmilijonkrat večja od zavestne.

3. EMPIRIČNI DEL

3. 1. ANKETA

1. Spol

ŽENSKI	MOŠKI
75 %	25 %

KOMENTAR:

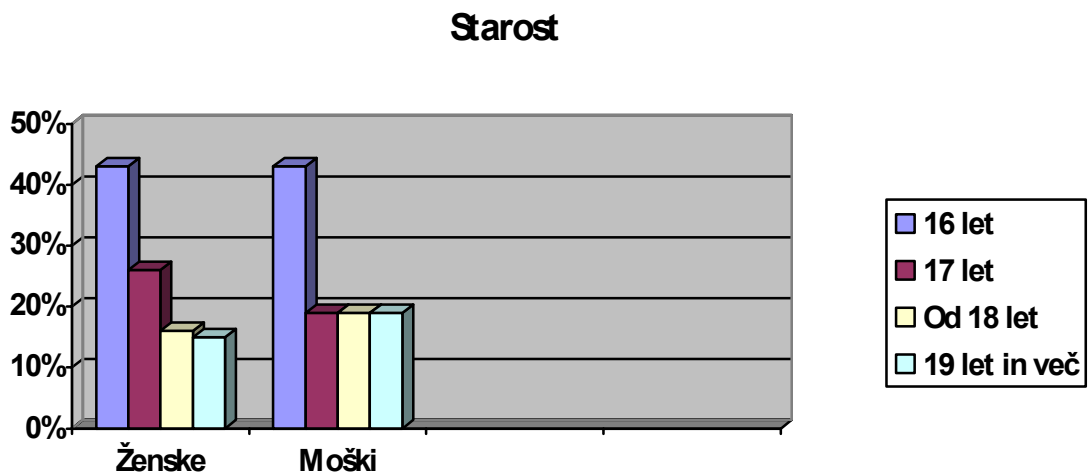
Anketiranih je bilo 65 ljudi.

75 % žensk.

25 % moških.

2. Starost

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
16 let	43 %	43 %
17 let	26 %	19 %
Od 18 let	16 %	19 %
19 let in več	15 %	19 %

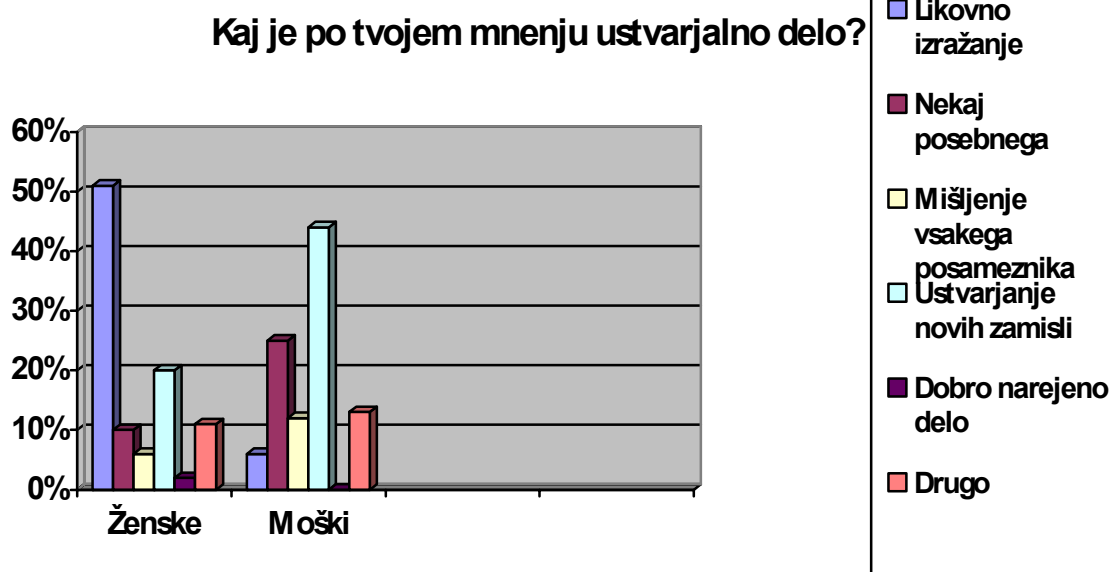

KOMENTAR:

Od 49 žensk, je bilo 43 % starih 16 let.
Od 16 moških, je bilo 43 % starih 16 let.
Od 49 žensk, je bilo 26 % starih 17 let.
Od 16 moških, je bilo 19 % starih 17 let.
Od 49 žensk, je bilo 16 % starih 18 let.
Od 16 moških, je bilo 19 % starih 18 let.
Od 49 žensk, je bilo 15 % starih nad 19 let.
Od 16 moških, je bilo 19 % starih nad 19 let.

3. Kaj je po tvojem mnenju ustvarjalno delo?

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
Likovno izražanje	51 %	6 %
Nekaj posebnega	10 %	25 %
Mišljenje vsakega posameznika	6 %	12 %
Ustvarjanje novih zamisli	20 %	44 %
Dobro narejeno delo	2 %	0 %
Drugo	11 %	13 %

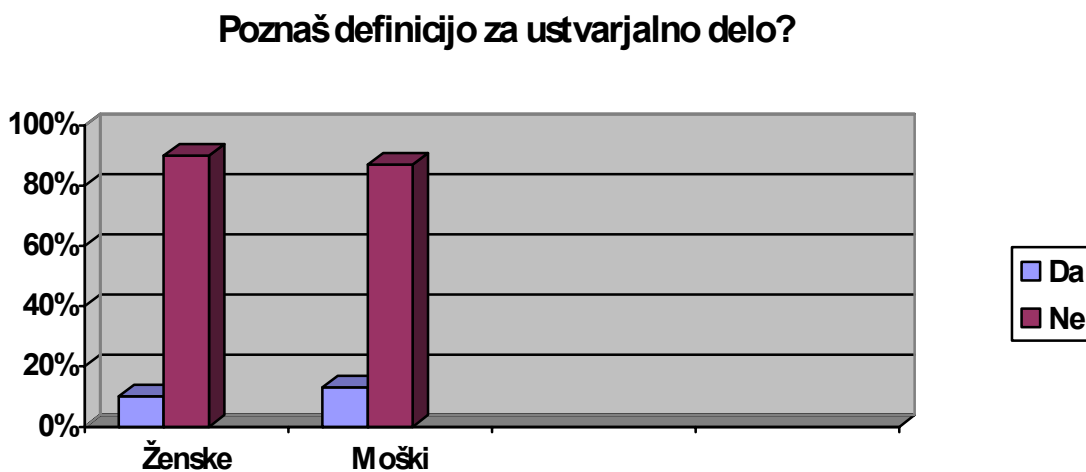

KOMENTAR:

51 % žensk meni, da je ustvarjalno delo likovno izražanje.
 6 % moških meni, da je ustvarjalno delo likovno izražanje.
 10 % žensk meni, da je ustvarjalno delo nekaj posebnega.
 25 % moških meni, da je ustvarjalno delo nekaj posebnega.
 6 % žensk meni, da je ustvarjalno delo mišljenje vsakega posameznika.
 12 % moških meni, da je ustvarjalno delo mišljenje vsakega posameznika.
 20 % žensk meni, da je ustvarjalno delo ustvarjanje novih zamisli.
 44 % moških meni, da je ustvarjalno delo ustvarjanje novih zamisli.
 2 % žensk meni, da je ustvarjalno delo dobro narejeno delo.

4. Poznaš definicijo za ustvarjalno delo?

ODGOVORI	ŽENSKÉ	MOŠKI
DA	10 %	13 %
NE	90 %	87 %

KOMENTAR:

10 % žensk pozna definicijo za ustvarjalno delo.

13 % moških pozna definicijo za ustvarjalno delo.

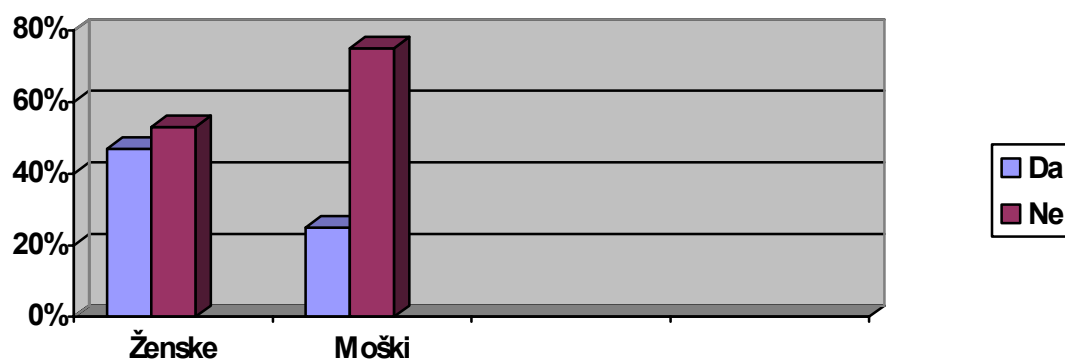
90 % žensk ne pozna definicije za ustvarjalno delo.

87 % moških ne pozna definicije za ustvarjalno delo.

5. Si se v šoli kdaj učil/a o ustvarjalnem delu?

ODGOVORI	ŽENSKÉ	MOŠKI
DA	47 %	25 %
NE	53 %	75 %

Si se v šoli kdaj učil/ a o ustvarjalnem delu?

KOMENTAR:

47 % žensk je odgovorilo, da se je v šoli že učilo o ustvarjalnem delu.

25 % moških je odgovorilo, da se je v šoli že učilo o ustvarjalnem delu.

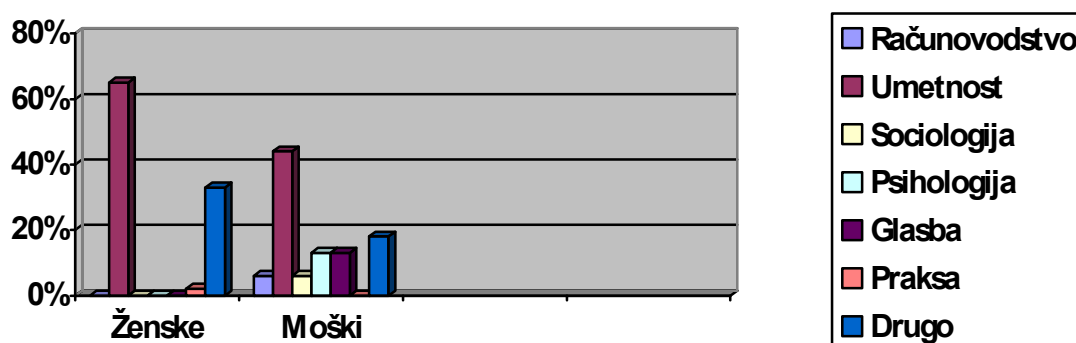
53 % žensk je odgovorilo, da se v šoli niso učili o ustvarjalnem delu.

75 % moških, je odgovorilo, da se v šoli niso učili o ustvarjalnem delu.

6. Navedi, pri katerem predmetu v šoli ste ali pa uporabljate ustvarjalne metode dela

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
Računovodstvo	0 %	6 %
Umetnost	65 %	44 %
Sociologija	0 %	6 %
Psihologija	0 %	13 %
Glasba	0 %	13 %
Praksa	2 %	0 %
Drugo	33 %	18 %

Navedi, pri katerem predmetu v šoli ste ali pa uporabljate ustvarjalne metode dela.

KOMENTAR:

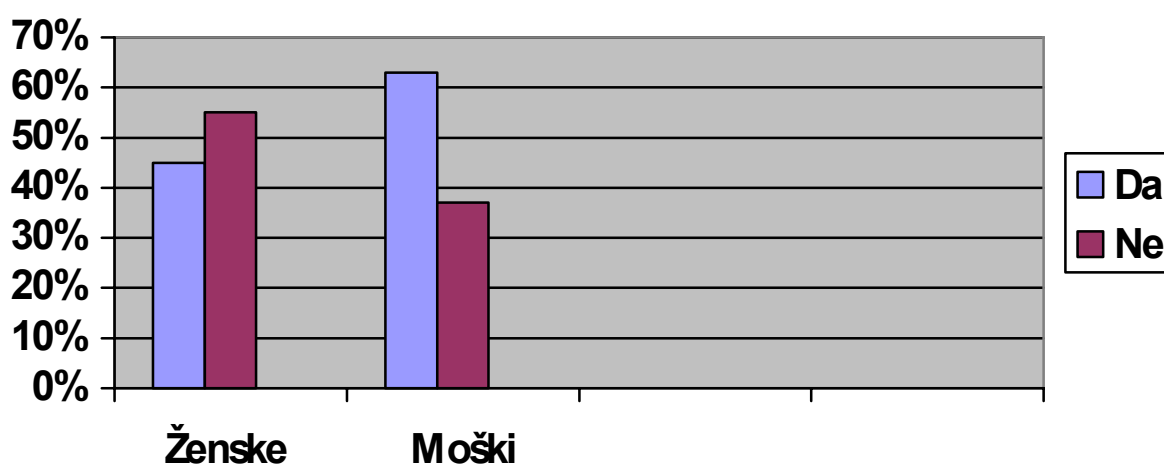
6 % moških je menilo, da v šoli uporabljajo ustvarjalne metode dela pri računovodstvu.
 65 % žensk je menilo, da v šoli uporabljajo ustvarjalne metode dela pri umetnosti.
 44 % moških je menilo, da v šoli uporabljajo ustvarjalne metode dela pri umetnosti.
 6 % moških je menilo, da v šoli uporabljajo ustvarjalne metode dela pri sociologiji.
 13 % moških je menilo, da v šoli uporabljajo ustvarjalne metode dela pri psihologiji.
 13 % moških je menilo, da v šoli uporabljajo ustvarjalne metode dela pri glasbi.
 2 % žensk je menilo, da v šoli uporabljajo ustvarjalne metode dela pri praksi.

7. Si že bil/a kdaj ustvarjal/en na oziroma si delala ustvarjalno izven šole?

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
DA	45 %	63 %
NE	55 %	37 %

Si že bil/ a kdaj ustvarjal/en na oziroma si delala ustvarjalno izven šole?

KOMENTAR:

45 % žensk je odgovorilo, da so že bile ustvarjalne izven šole.

55 % žensk je odgovorilo, da še niso bile ustvarjalne izven šole.

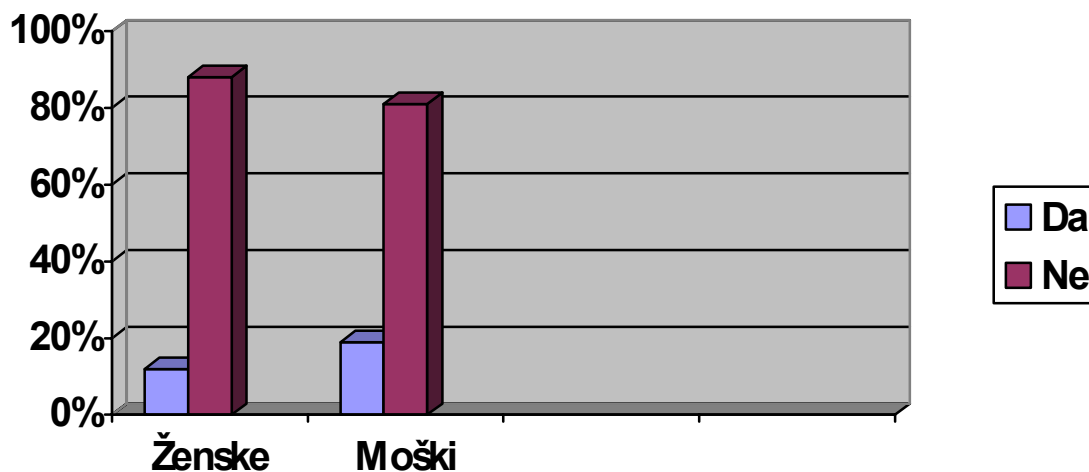
63 % moških je odgovorilo, da so že bili ustvarjalni izven šole.

37 % moških je odgovorilo, da še niso bili ustvarjalni izven šole.

8. Poznaš blokade, ki preprečujejo ustvarjalno delo pri posamezniku?

ODGOVORI	ŽENSKO	MOŠKI
DA	12 %	19 %
NE	88 %	81 %

Poznaš blokade, ki preprečujejo ustvarjalno delo pri posamezniku?

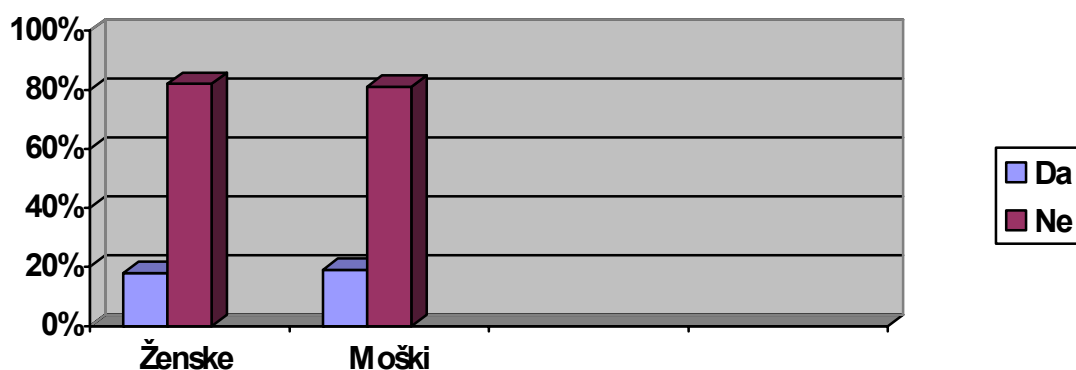
KOMENTAR:

12 % žensk pozna blokade, ki preprečujejo ustvarjalno delo pri posamezniku.
88 % žensk ne pozna blokad, ki preprečujejo ustvarjalno delo pri posamezniku.
19 % moških pozna blokade, ki preprečujejo ustvarjalno delo pri posamezniku.
81 % moških ne pozna blokad, ki preprečujejo ustvarjalno delo pri posamezniku.

9. Poznaš tehnike, za povečanje ustvarjalnega mišljenja in dela pri posamezniku?

ODGOVORI	ŽENSKÉ	MOŠKI
DA	18 %	19 %
NE	82 %	81 %

Poznaš tehnike, za povečanje ustvarjalnega mišljenja in dela pri posamezniku?

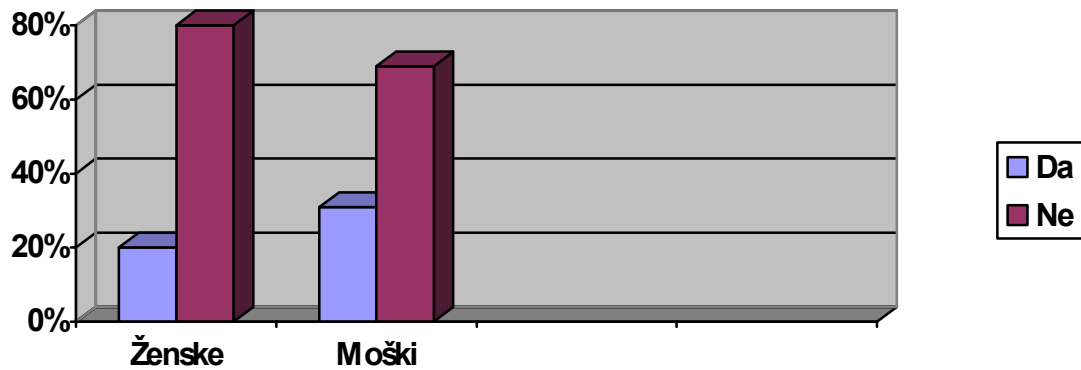
KOMENTAR:

18 % žensk pozna tehnike za povečanje ustvarjalnega mišljenja pri posamezniku.
82 % žensk ne pozna tehnik za povečanje ustvarjalnega mišljenja pri posamezniku.
19 % moških pozna tehnike za povečanje ustvarjalnega mišljenja pri posamezniku.
81 % moških ne pozna tehnik za povečanje ustvarjalnega mišljenja pri posamezniku.

10. Poznaš metode za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja pri skupinskem delu?

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
DA	20 %	31 %
NE	80 %	69 %

Poznaš metode za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja pri skupinskem delu?

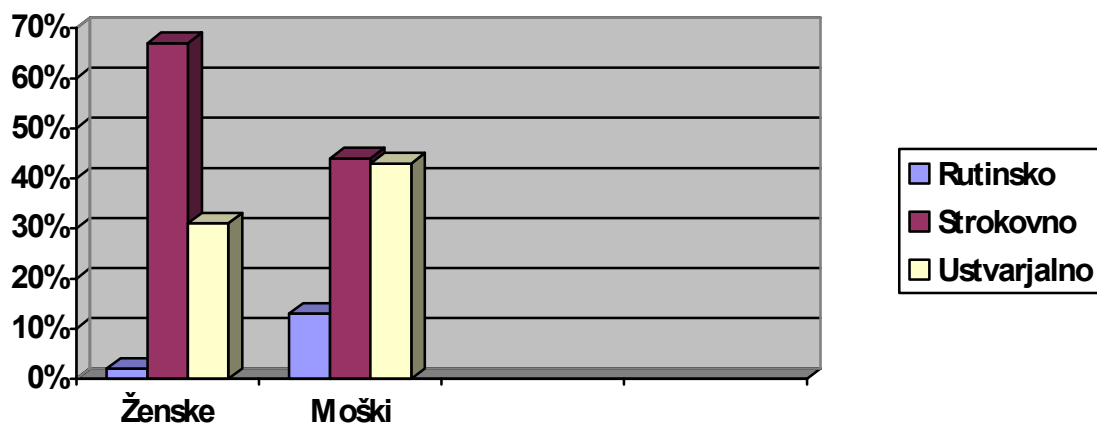
KOMENTAR:

20 % žensk pozna metode za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja pri skupinskem delu.
80 % ženske ne pozna metod za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja pri skupinskem delu.
31 % moških pozna metode za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja pri skupinskem delu.
69 % moških ne pozna metod za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja pri skupinskem delu.

11. Katero delo od naštetih vrst je v poslovnem svetu najpomembnejše?

ODGOVORI	ŽENSKO	MOŠKI
Rutinsko	2 %	13 %
Strokovno	67 %	44 %
Ustvarjalno	31 %	43 %

Katero delo od spodaj naštetih vrst je v poslovnem svetu najpomembnejše?

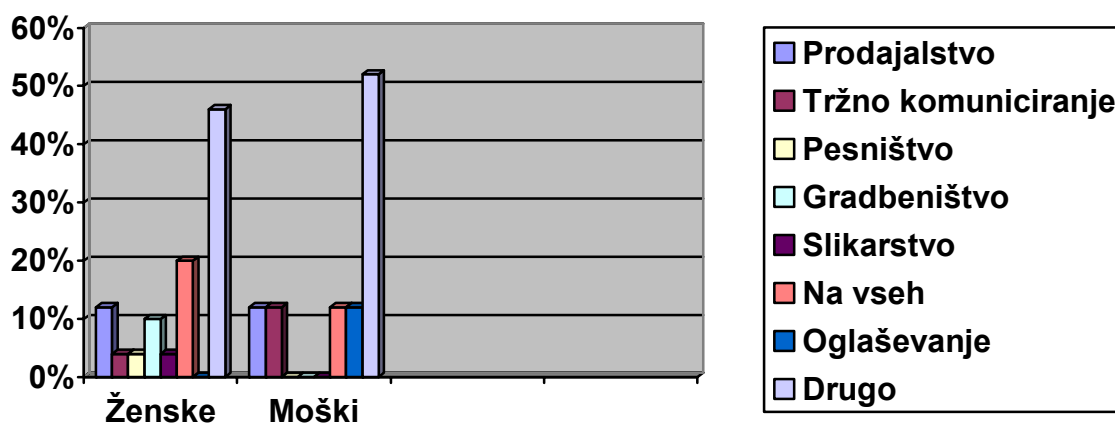
KOMENTAR:

- 2 % žensk meni, da je rutinsko delo najpomembnejše.
- 67 % žensk meni, da je strokovno delo najpomembnejše.
- 31 % žensk meni, da je ustvarjalno delo najpomembnejše.
- 13% moških meni, da je rutinsko delo najpomembnejše.
- 44 % moških meni, da je strokovno delo najpomembnejše.
- 43 % moških meni, da je ustvarjalno delo najpomembnejše.

12. Na katerih delovnih mestih v podjetju je potrebno ustvarjalno delo?

ODGOVORI	ŽENSKÉ	MOŠKI
Prodajalstvo	12 %	12 %
Tržno komuniciranje	4 %	12 %
Pesništvo	4 %	0 %
Gradbeništvo	10 %	0 %
Slikarstvo	4 %	0 %
Na vseh	20 %	12 %
Oglaševanje	0 %	12 %
Drugo	46 %	52 %

Na katerih delovnih mestih v podjetju je potrebno ustvarjalno delo?

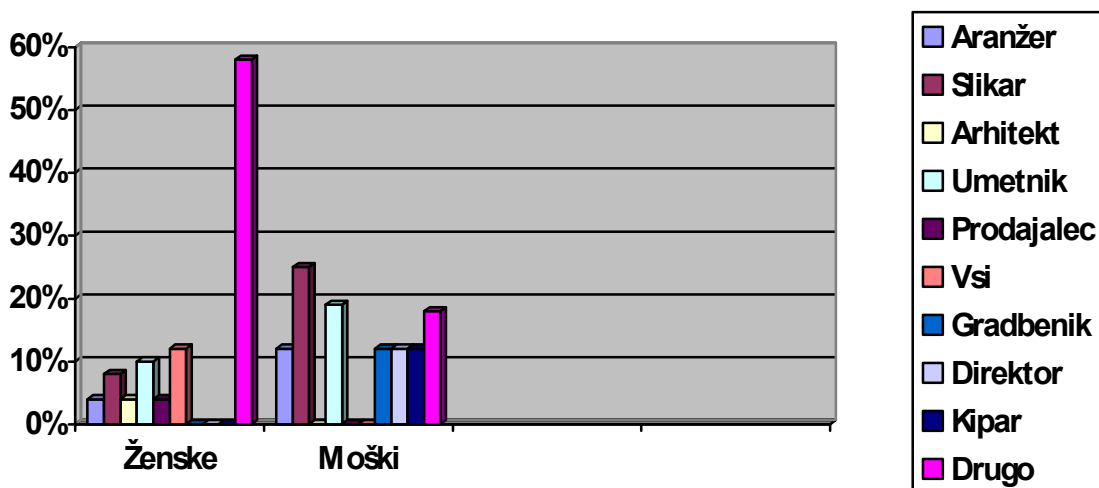
KOMENTAR:

- 12 % žensk meni, da je ustvarjalno delo najbolj potrebno pri prodajalstvu.
- 12 % moških meni, da je ustvarjalno delo najbolj potrebno pri prodajalstvu.
- 4 % žensk meni, da je ustvarjalno delo najbolj potrebno pri tržnem komuniciranju.
- 12 % moških meni, da je ustvarjalno delo najbolj potrebno pri tržnem komuniciranju.
- 4 % žensk meni, da je ustvarjalno delo najbolj potrebno pri pesništvu.
- 10 % žensk meni, da je ustvarjalno delo najbolj potrebno pri gradbeništvu.
- 4 % žensk meni, da je ustvarjalno delo najbolj potrebno pri slikarstvu.
- 20 % žensk meni, da je ustvarjalno delo pomembno pri vseh poklicih.
- 12 % moških meni, da je ustvarjalno delo pomembno pri vseh poklicih.
- 12 % moških meni, da je ustvarjalno delo najbolj pomembno pri oglaševanju.

13. Kateri poklic je po tvojem mnenju najbolj ustvarjalen?

ODGOVORI	ŽENSKO	MOŠKI
Aranžer	4 %	12 %
Slikar	8 %	25 %
Arhitekt	4 %	0 %
Umetnik	10 %	19 %
Prodajalec	4 %	0 %
Vsi	12 %	0 %
Gradbenik	0 %	12 %
Direktor	0 %	12 %
Kipar	0 %	12 %
Drugo	58 %	18 %

Kateri poklic je po tvojem mnenju najbolj ustvarjalen?

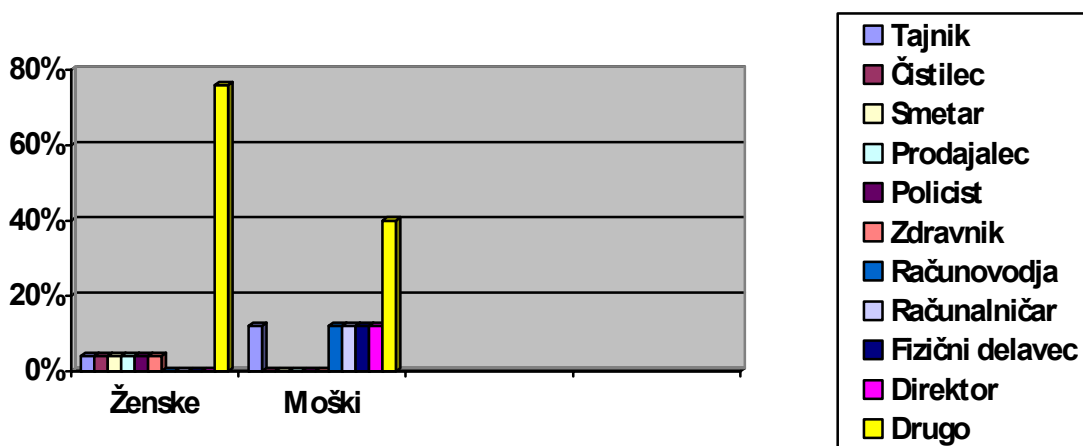
KOMENTAR:

- 4 % žensk meni, da je aranžer najbolj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je aranžer najbolj ustvarjalen poklic.
- 8 % žensk meni, da je slikar najbolj ustvarjalen poklic.
- 25 % moških meni, da je slikar najbolj ustvarjalen poklic.
- 4 % žensk meni, da je arhitekt najbolj ustvarjalen poklic.
- 10 % žensk meni, da je umetnik najbolj ustvarjalen poklic.
- 19 % moških meni, da je umetnik najbolj ustvarjalen poklic.
- 4 % žensk meni, da je prodajalec najbolj ustvarjalen poklic.
- 12 % žensk meni, da so vsi poklici ustvarjalni.
- 12 % moških meni, da je gradbenik najbolj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je direktor najbolj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je kipar najbolj ustvarjalen poklic.

14. Kateri poklic je po tvojem mnenju najmanj ustvarjalen?

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
Tajnik	4 %	12 %
Čistilec	4 %	0 %
Smetar	4 %	0 %
Prodajalec	4 %	0 %
Policist	4 %	0 %
Zdravnik	4 %	0 %
Računovodja	0 %	12 %
Računalničar	0 %	12 %
Fizični delavec	0 %	12 %
Direktor	0 %	12 %
Drugo	76 %	40 %

Kateri poklic je po tvojem mnenju najmanj ustvarjalen?

KOMENTAR:

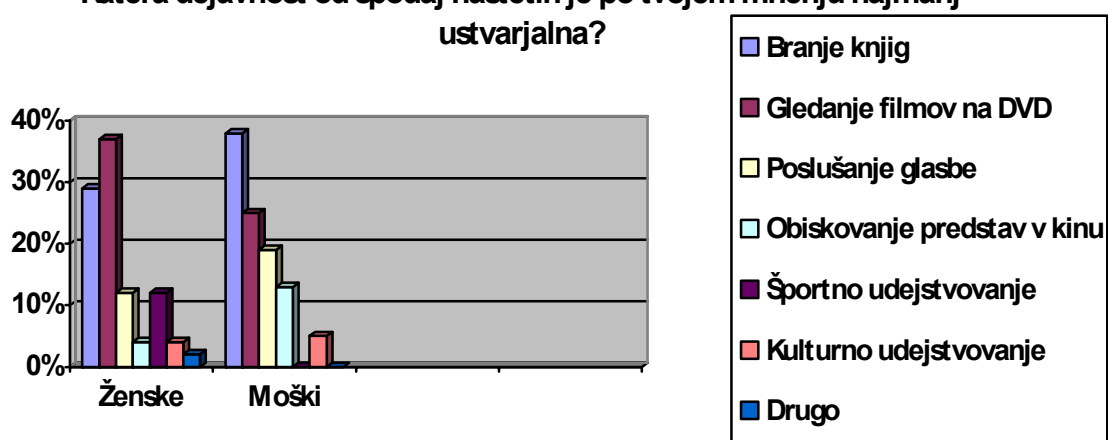
- 4 % žensk meni, da je tajnik najmanj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je tajnik najmanj ustvarjalen poklic.
- 4 % žensk meni, da je čistilec najmanj ustvarjalen poklic.
- 4 % žensk meni, da je smetar najmanj ustvarjalen poklic.
- 4 % žensk meni, da je prodajalec najmanj ustvarjalen poklic.
- 4 % žensk meni, da je policist najmanj ustvarjalen poklic.
- 4 % žensk meni, da je zdravnik najmanj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je računovodja najmanj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je računalničar najmanj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je fizični delavec najmanj ustvarjalen poklic.
- 12 % moških meni, da je direktor najmanj ustvarjalen poklic.

15. Katera dejavnost od spodaj naštetih je po tvojem mnenju najmanj ustvarjalna?

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
Branje knjig	29 %	38 %
Gledanje filmov na DVD	37 %	25 %
Poslušanje glasbe	12 %	19 %
Obiskovanje predstav v kinu	4 %	13 %
Športno udejstvovanje	12 %	0 %
Kulturno udejstvovanje	4 %	5 %
Drugo	2 %	0 %

Katera dejavnost od spodaj naštetih je po tvojem mnenju najmanj ustvarjalna?

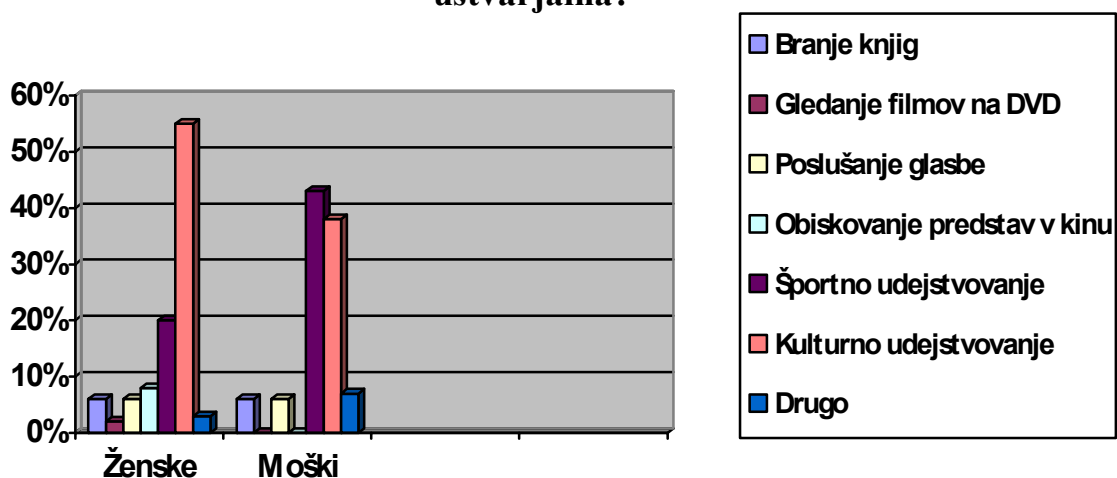
KOMENTAR:

- 29 % žensk meni, da je branje knjig najmanj ustvarjalno delo.
- 38 % moških meni, da je branje knjig najmanj ustvarjalno delo.
- 37 % žensk meni, da je gledanje filmov na DVD najmanj ustvarjalno delo.
- 25 % moških meni, da je gledanje filmov na DVD najmanj ustvarjalno delo.
- 12 % žensk meni, da je poslušanje glasbe najmanj ustvarjalno delo.
- 19 % moških meni, da je poslušanje glasbe najmanj ustvarjalno delo.
- 4 % žensk meni, da je obiskovanje predstav v kinu najmanj ustvarjalno delo.
- 13 % moških meni, da je obiskovanje predstav v kinu najmanj ustvarjalno delo.
- 12 % žensk meni, da je športno udejstvovanje najmanj ustvarjalno delo.
- 4 % žensk meni, da je kulturno udejstvovanje najmanj ustvarjalno delo.
- 5 % moških meni, da je kulturno udejstvovanje najmanj ustvarjalno delo.

16. Katera dejavnost od naštetih je po tvojem mnenju najbolj ustvarjalna?

ODGOVORI	ŽENSKO	MOŠKI
Branje knjig	6 %	6 %
Gledanje filmov na DVD	2 %	0 %
Poslušanje glasbe	6 %	6 %
Obiskovanje predstav v kinu	8 %	0 %
Športno udejstvovanje	20 %	43 %
Kulturno udejstvovanje	55 %	38 %
Drugo	3 %	7 %

Katera dejavnost od naštetih je po tvojem mnenju najbolj ustvarjalna?

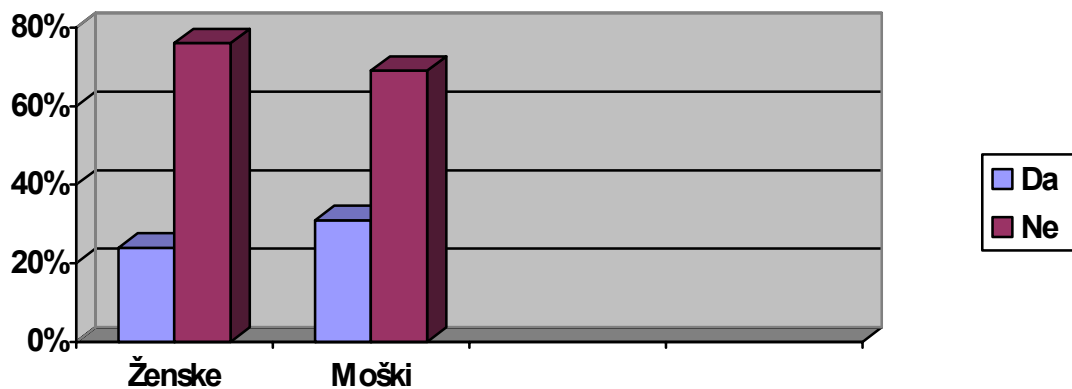
KOMENTAR:

- 6 % žensk meni, da je branje knjig najbolj ustvarjalno delo.
- 6 % moških meni, da je branje knjig najbolj ustvarjalno delo.
- 2 % žensk meni, da je gledanje filmov na DVD najbolj ustvarjalno delo.
- 6 % žensk meni, da je poslušanje glasbe najbolj ustvarjalno delo.
- 6 % moških meni, da je poslušanje glasbe najbolj ustvarjalno delo.
- 8 % žensk meni, da je obiskovanje predstav v kinu najbolj ustvarjalno delo.
- 20 % žensk meni, da je športno udejstvovanje najbolj ustvarjalno delo.
- 43 % moških meni, da je športno udejstvovanje najbolj ustvarjalno delo.
- 55 % žensk meni, da je kulturno udejstvovanje najbolj ustvarjalno delo.
- 38 % moških meni, da je kulturno udejstvovanje najbolj ustvarjalno delo.

17. Ali med počitnicami ali v prostem času delaš oziroma opravljaš kakšno ustvarjalno dejavnost?

ODGOVORI	ŽENSKE	MOŠKI
DA	24 %	31 %
NE	76 %	69 %

Ali med počitnicami ali v prostem času delaš oziroma opravljaš kakšno ustvarjalno dejavnost?

KOMENTAR:

24 % žensk med prostim časom opravlja kakšno ustvarjalno dejavnost.

31% moških med prostim časom opravlja kakšno ustvarjalno dejavnost.

76 % žensk med prostim časom ne opravlja ustvarjalnih dejavnosti.

69 % moških med prostim časom ne opravlja ustvarjalnih dejavnosti.

4. OVREDNOTENJE HIPOTEZ

H1: Večina anketirancev ne pozna definicije za ustvarjalno delo.

Ta hipoteza se je potrdila, saj večina anketirancev ne pozna definicije za ustvarjalno delo.

H2: Večina anketirancev ne ve, ali v šoli delajo na ustvarjalen način.

Ta hipoteza se je potrdila, saj večina anketirancev meni, da v šoli ne delajo na ustvarjalni način.

H3: Večina anketirancev ne ve, pri katerem predmetu v šoli uporabljajo ustvarjalne načine dela.

Ta hipoteza se ni potrdila, saj je večina anketirancev odgovorila, da v šoli uporabljajo ustvarjalne načine dela pri umetnosti.

H4: Večina anketirancev ne ve, katera vrsta dela je v poslovnem svetu najpomembnejša.

Ta hipoteza se ni potrdila v celoti, saj večina anketirancev meni, da je strokovno delo najpomembnejše.

H5: Večina anketirancev ne ve, kateri poklic je najmanj ustvarjalni.

Ta hipoteza se ni potrdila, saj večina anketirancev meni, da je branje knjig najmanj ustvarjalna dejavnost.

H6: Večina anketirancev meni, da je šport najbolj ustvarjalna dejavnost.

Ta hipoteza se ni potrdila, saj večina anketirancev meni, da je kulturno udejstvovanje najbolj ustvarjalno delo.

5. SKLEPNE MISLI

V preteklosti je bilo ustvarjalno delo pomembno za umetniške poklice, kot so slikarji, glasbeniki, pisatelji in podobno.

V današnjem času podjetja in tudi državniki opozarjajo, da se morajo zaposleni v podjetjih na vseh delovnih mestih, ne samo v razvojnih oddelkih, spremeniti iz izvajalnih delavcev v ustvarjalne zaposlene. Le-tako bodo odkrili nove tehnologije in postopke, ki bodo zmanjšali vsakovrstno onesnaženost celotne zemlje in izboljšali proizvodnji in poslovne procese na vseh področjih tako, da bomo ohranili naš planet Zemljo pred prehitrim propadom. V raziskovalni nalogi smo želele raziskati, ali se dijaki že poučujejo v tem duhu, torej, da bi se razvili oziroma izobrazili v bodoče ustvarjalne zaposlene.

V raziskovalni nalogi smo prišle do ugotovitve, da večina dijakov ne ve, kaj je ustvarjalno delo. Prav tako se večina dijakov v šoli, čeprav se šolajo že več kot 10 let (skupaj z osnovno) še ni nič učila o ustvarjalnem delu. V nalogi smo ugotovile, da so dijaki pri pouku uporabljali največ ustvarjalnih metod še vedno pri » klasičnih umetniških« predmetih kot je umetnost, glasba. Zaskrbljujoče pa je, da so se izrazili, da najmanj ustvarjalno so delali pri praktičnem pouku. Žalostno je tudi, da dijaki niso seznanjeni s preprostimi metodami za povečanje ustvarjalnosti pri posamezniku in prav tako ne pri skupinskem delu.

Iz raziskovalne naloge smo ugotovile, da se dijaki v srednjih strokovnih in poklicnih šolah izobražujejo še vedno za pridne izvrševalce, namesto za ustvarjalne zaposlene.

6. LITERATURA

1. GELB, Michael. 2003. Postanite ustvarjalni kot Leonardo da Vinci: sedem korakov do genialnosti. Ljubljana: Taugram.
2. KAKŠNA bo šola prihodnosti? 2004. Ljubljana: Didakta.
3. INOVATIVNOST v šoli: <od ustvarjalnega poučevanja do inovativnosti in podjetnosti>. 2004. Ljubljana: Inštitut za inovativnost in tehnologijo. Korona plus.

7. PRILOGE

7.1 ANKETNI VPRAŠALNIK

1. Spol: M   Ž

2. Starost :

a) 16 let   b) 17 let   c) od 18 let   č) 19 in več

3. Kaj je po tvojem mnenju ustvarjalno delo?

Odgovor:

4. Poznaš definicijo za ustvarjalno delo?

DA   NE

5. Si se v šoli učil/a o ustvarjalnem delu?

DA   NE

6. Navedi pri katerem predmetu v šoli ste ali pa uporabljate ustvarjalne metode dela?

Odgovor:

7. Ali si bil/a že kdaj ustvarjalen/na oz. si delal/a ustvarjalno izven šole?

Odgovor:

8. Poznaš blokade, ki preprečujejo ustvarjalno delo pri posamezniku?

DA   NE

9. Poznaš tehnike za povečanje ustvarjalnega mišljenja in dela pri posamezniku?

DA   NE

10. Poznaš metode za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja pri skupnem delu?

DA

NE

11. Katero delo od spodaj naštetih vrst je v poslovnem svetu najpomembnejše?

1. Rutinsko
2. Strokovno
3. Ustvarjalno

12. Na katerih delovnih mestih v podjetju je potrebno ustvarjalno delo?

Odgovor:

13. Kateri poklic je po tvojem mnenju najbolj ustvarjalen?

Odgovor:

14. Kateri poklic je po tvojem mnenju najmanj ustvarjalen?

Odgovor:

15. Katera dejavnost od naštetih je po tvojem mnenju najmanj ustvarjalna?

1. Branje knjig
2. Gledanje filmov na DVD
3. Poslušanje glasbe
4. Obiskovanje kino predstav
5. Športno udejstvovanje
6. Kulturno udejstvovanje
7. Drugo:

16. Katera dejavnost od spodaj naštetih je po tvojem mnenju najbolj ustvarjalna?

1. Branje knjig
2. Gledanje filmov na DVD
3. Poslušanje glasbe
4. Obiskovanje kino predstav
5. Športno udejstvovanje
6. Kulturno udejstvovanje
7. Drugo:

17. Med počitnicami oziroma prostem času opravljaš kakšno ustvarjalno dejavnost?

Da

Ne

18. Navedi katero?

Odgovor:

POSLOVNO KOMERCIALNA ŠOLA CELJE

USTVARJALNOST MED MLADIMI

RAZISKOVALNA NALOGA

Mentorica: Mag. Metka Bombek

Raziskovalke: Katja Bevc, 2.h
Saša Oprčkal, 2. h
Tamara Štimulak, 2. h

Celje, marec 2007